

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET TUNCAY ÖZKAN'A AİT 7/39549 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

17.10.2012 tarih ve 28444 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Takibi Yönetmeliği" hükümlerince Bakanlığımız tarafından Nehir Havza Yönetim Planları (NHYP) hazırlanmaktadır. NHYP ile su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması hedeflenmektedir.

NHYP'ler kapsamında sadece tarımsal su kullanımları alan ve bitki su ihtiyacı üzerinden incelenmekte ve yapılan sulama yatırımlarına ilişkin maliyet karşılama oranları hesaplanmaktadır.

NHYP kapsamında su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması maksadı ile alınması gereken tedbirler ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlenmekte ve uygulamaların takibi gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda hazırlanan Gediz Nehir Havza Yönetim Planı 28.05.2019 tarihinde gerçekleştirilen Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu toplantısında, Küçük Menderes Nehir Havzası Yönetim Planı ise 17.11.2020 tarihinde gerçekleştirilen Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu (SYKK) Toplantısında onaylanarak yürürlüğe girmiş olup, planlar çerçevesinde belirlenen tedbirler uygulanmaya başlanmıştır.

Söz konusu NHYP kapsamında belirlenmiş olan tedbirlerin uygulanmasının takibi, Bakanlığımız koordinasyonunda merkezde Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu ve Havza Yönetimi Merkez Kurulu tarafından, havzalarda Havza Yönetim Heyetleri tarafından ve İllerde İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları tarafından yapılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından Nehir Havza Yönetimi Planı kapsamında Küçük Menderes ve Gediz havzalarındaki kirliliğin tespit edilmesi ve havzadaki su kütlelerinin iyi su durumuna ulaşması için gerekli tedbirler belirlenmiştir.

Küçük Menderes ve Gediz Nehirlerinin kirlenmesine neden olan işletmelerde denetim çalışmaları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uhdesindedir.

Bakanlığımız su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda AB Nitrat Direktifine karşılık gelen Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği 2004 yılında yayımlanmıştır.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve Nitrat Hassas Bölgelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye genelinde 2.494 yerüstü, 2.316 yer altı suyu olmak üzere toplam 4.810 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. İzleme çalışmaları 20 adet Mobil Laboratuvar ve mobil cihazlarla yürütülmektedir. Analiz sonuçları web tabanlı Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte ve eş zamanlı olarak takip edilmektedir. Veriler tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında kullanılmaktadır.

Gediz Havzasında 28 yerüstü ve 197 yer altı suyu olmak üzere toplam 225 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. Küçük Menderes Havzasında 25 yerüstü ve 52 yeraltı suyu

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

olmak üzere toplam 77 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. Yerüstü sularında ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, toplam azot, toplam fosfor, ortofosfat, sıcaklık, pH, çözünmüş oksijen ve klorofil –a gibi parametreler ölçülmektedir. Yeraltı sularında üç ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, sıcaklık, pH, gibi parametreler ölçülmektedir.

2017 yılında yayımlanan 2016/46 sayılı Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin ekinde yer alan İyi Tarım Uygulamaları Kodu ile kirliliğin önlenmesi amacıyla çiftçilerimizin alması gereken önlemler belirlenmiştir.

İyi Tarım Uygulamaları Kodunun yayımlanması ile belli büyüklüğe sahip bütün yeni hayvancılık işletme başvurularının hayvansal gübre deposu ve hayvansal gübre yönetim planı ile projelendirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut hayvancılık işletmelerinin ise dört yıllık süre içerisinde İyi Tarım Uygulamaları Koduna uyum sağlamaları gerektiği mahallinde ilan edilerek işletmelere duyurulmuştur.

Ülke genelinde nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak nitrata hassas bölgelerin (NHB) belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışma ile 3 yıllık süre içinde 25 nehir havzasında NHB'ler belirlenecek, bu bölgelerde uygulanacak Eylem Planları ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi birlikte hazırlanacaktır. Projede pilot havza olarak belirlenen Gediz Havzasında ve Küçük Menderes havzasında nitrata hassas bölgeler belirlenmiştir. Bu bölgelerde uygulanmak üzere İyi Tarım Uygulamaları Kodu çerçevesinde gübre yönetimi, sulama yönetimi ve arazi yönetimi prensiplerine göre sulardaki tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliği önlemeye yönelik eylem planı hazırlanmıştır. Eylem planları nitrata hassas bölgelerin ilan edilmesinden sonra bu bölgelerde uygulanmaya başlanacaktır.

Tarımsal kirliliğin önlenmesi için çiftçilerce alınması gereken tedbirleri içeren İyi Tarım Uygulamaları Kodu İl Yayın Programına alınmıştır. Ülke genelinde İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından bu program kapsamında tarımsal kaynaklı kirliliğin önlenmesine yönelik çiftçi eğitim, yayım ve farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

Tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik tedbirler desteklemelerle ilişkilendirilmiştir. Bakanlığımız tarafından hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik hayvansal gübre deposu yapımı, hayvansal gübre uygulama ekipmanları ve gübre işleme tesisi yapımına hibe destekleri verilmektedir.